

IKÄRAJAKRITEERIT

Päivitetty 21.1.2016

kavi.fi/meku

Sallittu
kaikenikäisille

Sallittu
yli 7-vuotiaille

Sallittu
yli 12-vuotiaille

Sallittu
yli 16-vuotiaille

Kielletty
alle 18-vuotiailta

Tillåtet för
alla åldrar

Sisältää
väkivaltaa

Sisältää
seksiä

Voi aiheuttaa
ahdistusta

Sisältää
päihteiden käyttöä

KANSALLINEN AUDIOVISUAALINEN INSTITUUTTI
NATIONELLA AUDIOVISUELLA INSTITUTET
NATIONAL AUDIOVISUAL INSTITUTE

ERITTÄIN VOIMAKASTA VÄKIVALTA

1) Fiktiivistä, realistista ja erittäin veristä ja yksityiskohtaista tai erittäin pitkäkestoista ja yksityiskohtaista tai erittäin pitkäkestoista ja sadistista ihmisiin tai eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa.

OHJE: Useimmat nk. splatter- ja gore-tyylin elokuvat ovat esimerkkinä erittäin voimakkaasta väkivallasta. Eri lajityypeissä saattaa olla gore-tyyliin toteutettuja hyvin pitkäkestoisia kohtauksia. Tyypillistä on hyvin pitkäkestoinen yksityiskohtaisella väkivallalla mässäily, kidutuksenomaiset kohtaukset, ihmisten yksityiskohtaiset silpomiset ja vastaavat erittäin pitkäkestoiset kohtaukset.

2) Aittoa ja yksityiskohtaisesti tai selväpiirteisesti sekä viihteellisesti tai ihannoiden esitettyä ihmisiin tai eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa.

OHJE: Todellisuuden väkivallan yksityiskohtaista tai selväpiirteistä dokumentointia viihteellisesti tai ihannoiden esitettyinä. Tyypillistä esittämistavalle on musiikin, toistojen, hidastusten, äänimaailman, selostajan ym. keinojen kuvaohjelmalle antama viihteellisyyttä tai ihannoivuutta korostava vaikutus.

3) Fiktiivistä, selväpiirteisesti ja pitkäkestoisesti esitettyä seksiin liittyvää väkivaltaa (raiskaus, insesti, pedofilia).

OHJE: Ei ole aitoa vaan näyteltyä väkivaltaa. Kaikkia yksityiskohtia ei välttämättä näytetä kuvasa, mutta yksityiskohtia ei myöskään välttämättä peitellä.

VOIMAKASTA VÄKIVALTA

4) Fiktiivistä tai aitoa yksityiskohtaista ja realistista tai hallitsevaa tai pitkäkestoista ihmisiin tai eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa.

OHJE: Erona erittäin voimakkaaseen väkivaltaan realistisessa kuvauksessa on väkivallan verisyyden vähäisempi määrä ja väkivaltaisten kohtausten lyhyempi kesto. Esitystapa ei ole yhtä voimakkaasti väkivallalla mässäilyä. Aito väkivalta voi olla yksityiskohtaista, jos uhrin kärsimykset tai väkivallan seuraukset tuodaan selkeästi esille.

5) Fiktiivistä tai aitoa, yksityiskohtaisesti ja korostetusti tai yksityiskohtaisesti ja viihteellistetysti esitettyä ihmisiin tai eläimiin kohdistuvaa väkivallan tai onnettomuuksien seurausten kuvausta.

OHJE: Väkivallan ja onnettomuuksien seuraukset voivat olla yksityiskohtaisia ja korostettuja. Ne voivat olla esimerkiksi sodan, väkivallan, tappeluiden ja päällekkarkauksien tai yhteisellä sopimuksella itselle tai toiselle aiheutettuja tai onnettomuuksien seurausta.

6) Fiktiivistä, esitystavaltaan selvästi yliampuvaa tai parodista, veristä ja yksityiskohtaista tai pitkäkestoista ja yksityiskohtaista tai pitkäkestoista ja sadistista ihmisiin tai eläimiin kohdistuvaa väkivaltaa.

OHJE: Selkeästi, yksiselitteisesti parodisissa ja yliampuvissa kuvaohjelmissä verta tai verenvuotoa voi olla hyvin runsaastikin. Nämä ovat esim. kuvaohjelmia, joissa parodioidaan muita genrejä ja niiden tunnusomaisia piirteitä niin yliampuvasti, että katsoja etäännytetään kuvaohjelman tapahtumista. Irvailu ja huumori genrekonventioiden kustannuksella ovat parodiassa pääasia.

Myös erittäin pitkäkestoista, veristä ja yksityiskohtaista väkivaltaa sisältävät kuvaohjelmat, jotka eivät ole parodiaa, mutta joissa väkivaltakohtauksissa väkivallan kohteina olevat roolihahmot ovat ihmishahmostaan huolimatta ulkoisen olemuksensa ja muiden hyvin selkeästi ja johdonmukaisesti esille tuotujen karrikoitujen, stereotyyppisten ominaisuuksiensa vuoksi kiistattomasti mielikuvituksen piiriin kuuluvia niin, että tämä selkeästi vaikeuttaa samaistumista näihin ja tapahtumien hahmottamista katsojalle realistisina. Tällaisia voivat olla esim. zombit, vampyyrit ja näiden kaltaiset mielikuvitukselliset roolihahmot niiden karrikoiduimmissa muodoissaan sekä vastaavan oloiset epärealistisia maagisia tai muita yli-inhimillisiä ominaisuuksia omaavat ihmismäiset hahmot. Myös tekniseltä toteutukseltaan tai ilmaisultaan vanhahtavat tai muuten toteutukseltaan kömpelöt kuvaohjelmat voidaan katsoa sisällöltään etäännyttäväksi (esimerkiksi amatöörielokuvat). Ne lähenevät usein yliampuvuudessaan parodista ilmaisua.

7) Aitoa yksityiskohtaisesti tai selväpiirteisesti esitettyä väkivaltaa, jossa uhrin kärsimykset tai väkivallan seuraukset tuodaan realistisesti esille.

OHJE: Todellisuuden väkivallan dokumentointia, jossa väkivalta ja sen seuraukset tai uhrin kärsimys näytetään niin yksityiskohtaisesti tai selkeästi, että kuvassa näytetyn tulkinta on näiltä osin yksiselitteistä.

8) Seksiin liittyvää fiktiivistä väkivaltaa, jossa uhrin kärsimys tulee selvästi esiin ja väkivalta on tarinan kannalta perusteltua, tai voimakkaita viittauksia alaikäisiin kohdistuvaan seksuaaliseen väkivaltaan tai hyväksikäyttöön.

OHJE: Seksiin liittyvä väkivalta on tarinan kannalta tärkeässä osassa ja sen esittämistapa sellainen, että uhrin kärsimys on yksiselitteistä. Viittaukset (visuaaliset tai auditiiviset) alaikäiseen kohdistuvasta seksuaalisesta väkivallasta tai hyväksikäytöstä ovat selkeitä ja yksiselitteisiä suhteessa viitattuun tapahtumaan.

VÄKIVALTA

9) Ei erityisen yksityiskohtaista tai ei hallitsevasti lapsiin, eläimiin tai lapsi-päähenkilön perheenjäseniin kohdistuvaa tai tarinan kannalta perusteltu yksittäinen, yksityiskohtainen ihmisiin tai eläimiin kohdistuva väkivaltakohtaus.

OHJE: Väkivallan uhka tai väkivaltarikoksen selvittäminen usein keskeisempää kuin väkivalta tai väkivalta on osana vauhdikasta toimintaa, yleensä runsasta, nopeaa, selväpiirteistä, tehosteita hyödyntävää, mutta ei kovin yksityiskohtaista. Yksittäinen väkivaltakohtaus saa olla yksityiskohdaisesti esitetty, mikäli se tarinan kannalta on tärkeä ja oleellinen.

Trailerissa yksittäinenkin yksityiskohtainen väkivaltakohtaus voi aiheuttaa ikärajan 16 vähäisen tarinakontekstin vuoksi.

10) Epärealistisessa, etäännytettyssä yhteydessä esitettyä väkivaltaa.

OHJE: Joko epärealistinen väkivalta ihmis- tai eläinmäisiä hahmoja kohtaan tai realistinen väkivalta selkeän kuvitteellisia hahmoja kohtaan tai historiallinen, kulttuurinen jne. etäännytys. Monet seikkailu-, fantasia- ja tieteiselokuvat kuuluvat väkivallan osalta tähän kategoriaan.

11) Seksuaaliseen väkivaltaan viittaavaa (raiskaus, insesti, pedofilia).

OHJE: Teeman rankkuudesta huolimatta viittaukset ovat selkeitä, mutta hienovaraisia eikä sellaisenaan kovin järkyttäviä.

LIEVÄÄ VÄKIVALTA

12) Epärealistista tai komediallista tai animaatio- tai slapstick-komediassa esitettyä yliampuva tai vähäistä väkivaltaa.

OHJE: Väkivalta ei ole aidon väkivallan kaltaista tai se on komedian kontekstissa niin liioiteltua, että se näyttää absurdilta ja naurettavalta kohellukselta. Eroa kaikille sallitusta väkivallasta voimakkaampien tehosteiden, uskottavampien tai helposti samaistuttavien hahmojen takia. Väkivaltaa ei ihannoida, sen seuraukset esitetään pääsääntöisesti negatiivisessa valossa.

13) Yksittäinen, lievähkö ja lyhytkestoinen realistinen väkivaltakohtaus tai selkeät, mutta lievät tai lyhytkestoiset väkivaltaviitteet.

OHJE: Väkivaltakohtaus, jossa väkivalta voi olla selväpiirteistä ja lyhytkestoista. Aikuisille tai nuorille suunnattu elokuva tai televisiosarja voi yksittäisen väkivaltatilanteen takia sijoittua tähän kategoriaan. Väkivaltaviitteet saavat olla lievästi pelottavia ja tunnelman intensiivisyyden voimakas korostuminen niiden yhteydessä lyhytkestoista. Esimerkiksi jotkin poliisisarjojen jaksot, kuten osa Matlock- ja Poirot-sarjojen jaksoista, joissa väkivallan uhri näytetään, mutta väkivallan ulkoiset merkit ovat lieviä tai uhrin kokemaan väkivaltaan viitataan muulla tavoin esim. rikostutkinnan tai uhrin löytymisen yhteydessä dialogissa tai rikoksen tekoon viittaavilla kuvallisilla elementeillä (aseella, kamppailun jäljillä ympäristössä) tai joillakin muulla uhriin liittyvällä tapahtumalla, joka viittaa tulevaan tai jo tapahtuneeseen väkivaltarikokseen.

Trailerissa yksittäinenkin väkivaltakohtaus voi aiheuttaa ikärajan 12, jos väkivalta on selväpiirteistä ja esitetään toimintana eikä vain viittauksena.

HYVIN LIEVÄÄ VÄKIVALTA

14) Kuvaohjelmassa ei ole lainkaan väkivaltaa tai se on vain hyvin lievä.

OHJE: Hyvin lievä väkivalta tai väkivallan uhka esimerkiksi animaatiossa tai slapstick-komediassa. Slapstickillä tarkoitetaan tässä yliampuviin törmäilyihin liittyvää komiikkaa, jossa ruumiillista kipua ei esiinny. Animaation oltava yleistunnelmaltaan lämminhenkinen tai iloinen ja selvästi lapsille suunnattu (tarina, väritys, äänimaailma).

ERITTÄIN YKSITYISKOHTAISTA SEKSUAALISTA SISÄLTÖÄ

15. Seksuaalinen sisältö on hallitsevaa ja seksikohtauksissa sukuelimet näkyvät selväpiirteisesti.

OHJE: Seksuaalinen sisältö on hallitsevaa ja seksikohtauksissa sukuelimet näkyvät yksityiskohtaisesti ja useimmiten lähikuvassa. Esimerkiksi yhdynnän tai masturbaation erittäin yksityiskohtainen kuvaus. Yleensä kysymys on kovasta pornografiasta, mutta erittäin yksityiskohtaista seksuaalista sisältöä voi olla myös draamassa.

Kategoriaan kuuluu myös vastavuoroisuuteen perustuva laillinen sadomasokistinen pornografia. Pornografiassa pääasiallinen tavoite on tuottaa katsojalle kiihotusta, kun taas esimerkiksi draamassa on selkeä juoni/sanoma ja tavoite on viihdyttää.

AVOINTA SEKSUAALISTA SISÄLTÖÄ

16. Avointa, mutta yksityiskohdiltaan peiteltyä seksuaalista sisältöä tai yksityiskohtainen, yksittäinen ja lyhyt seksikohtaus.

OHJE: Esimerkiksi ihmissuhteita käsittelevässä draamassa voi olla avoimia (useita), mutta yksityiskohdiltaan peiteltyjä seksikohtauksia. Esimerkiksi yhdyntöjä ei esitetä erityisen yksityiskohtaisesti vaan ne ovat esimerkiksi kuvakulmin, välähdyksenomaisin kestoain tai epäselvin kuvin hämärrettyjä. Tähän ikärajakategoriaan kuuluu myös niin sanottu pehmeä pornografia, jossa seksikohtauksia ei näytetä yksityiskohtaisesti. Myös yksityiskohtainen, yksittäinen ja lyhyt seksikohtaus juonen kannalta perustelussa yhteydessä sijoittuu tähän kategoriaan.

Trailerissa yksittäinen ja yksityiskohtainen seksikohtaus voi aiheuttaa ikärajan 18.

SEKSUAALISTA SISÄLTÖÄ

17. Yksi tai useampia peiteltyjä seksikohtauksia tai runsaasti selkeitä seksiviitteitä.

OHJE: Tähän ikärajakategoriaan kuuluvat usein ns. teiniseksikomediat, joissa seksiin liittyvät asiat ovat pääosassa, mutta esitystapa on yleensä komediallista. Kuvaohjelmassa voi olla runsaasti peiteltyjä seksikohtauksia, seksiviitteitä ja ronskia seksisisältöä viitteenomaisena. Myös yksittäinen peitelty seksikohtaus voi aiheuttaa ikärajan 12.

Traileri, jossa on runsaasti peiteltyjä seksikohtauksia tai seksiviitteitä ja ronskia seksisisältöä viitteenomaisena, voi saada ikärajan 16.

18. Yksittäinen avoin, mutta yksityiskohdiltaan peitelty seksikohtaus.

OHJE: Ikärajan perusteeksi riittää jo yksikin avoin, mutta yksityiskohdiltaan kuitenkin peitelty seksikohtaus. Myös kuvaohjelma, jossa on yksittäinen ja avoin, mutta yksityiskohdiltaan peitelty (vrt. ikäraja 16) seksikohtaus juonen kannalta perustellussa yhteydessä, voi saada ikärajan 12.

Trailerissa yksittäinen avoin, mutta yksityiskohdiltaan peitelty seksikohtaus voi aiheuttaa ikärajan 16.

LIEVÄÄ SEKSUAALISTA SISÄLTÖÄ

19. Lieviä seksuaalisia viittauksia tai yksittäisiä verhotusti esitettyjä eroottisävyisiä kohtauksia.

OHJE: Lievää seksuaalista sisältöä olevissa kuvaohjelmissa syleilyistä ja suudelmista on edetty pidemmälle ja kohtauksista on aistittavissa lievä seksuaalinen kiihko ja intohimo. Kohtauksissa voi olla lievää seksuaalista koskettelua.

HYVIN LIEVÄÄ SEKSUAALISTA SISÄLTÖÄ

20. Halailua, syleilyä tai suudelmia tai alastomuutta muussa kuin seksuaalisessa kontekstissa.

OHJE: Halailut syleilyt ja suudelmät liittyvät selkeästi hellyydenosoitukseen, eikä niissä ole silmännähdän aistittavissa seksuaalista latausta.

ERITTÄIN VOIMAKASTA AHDISTUSTA AIHEUTTAVAA SISÄLTÖÄ

21. Hallitsevaa, erittäin järkyttävää, yksityiskohtaista kuvausta ihmisiin tai eläimiin kohdistuvista julmuuksista tai perversioista.

OHJE: Tässä tarkoitetaan hyvin yksityiskohtaisia, katsojassa vastenmielisyyttä aiheuttavia järkyttäviä tai shokeeraavia kuvauksia, joihin liittyy useimmiten erittäin voimakas väkivalta. Julmuudet ja perversiot viittaavat fiktiivisiin, voimakkaisiin normaaleista poikkeaviin tekoihin, joita kuvataan hyvin yksityiskohtaisesti. Kauhuelokuvien genressä tähän sijoittuvat ns. splatter-elokuvat, joissa on runsaasti erittäin veristä tai sadistista väkivaltaa. Mikäli kyseessä ovat aidot seksuaalisten perversioiden kuvaukset (esimerkiksi lapsiin tai eläimiin sekaantuminen tai muu aito seksuaalinen väkivalta), kuvaohjelma saattaa olla rikoslain vastainen.

22. Aitoa ongelmattomana tai ihannoiden esitettyä itseä tai muita vahingoittavaa, vakavasti henkeä uhkaavaa ja hengenvaarallista käyttäytymistä.

OHJE: Esimerkiksi tosi-tv-ohjelmat, joissa esitetään aitoja, hyvin voimakkaita itseen tai muihin kohdistuvia väkivaltaisia tekoja, joiden seuraukset voivat olla hengenvaarallisia. Teot voivat olla myös vakavan itsetuhoisen käyttäytymisen kuvausta. Kyse voi olla myös esimerkiksi yksityiskohdista erittäin järkyttävän eläinräkkäyksen kuvauksista.

VOIMAKASTA AHDISTUSTA AIHEUTTAVAA SISÄLTÖÄ

16

23. Ihmisiin tai eläimiin kohdistuvaa järkyttävää ja ahdistusta herättävää, pitkäkestoista ja intensiivistä kuoleman, vakavan väkivallan tai psyykkisen hajoamisen uhkaa. Myös itsemurhan ihannointi. Yliluonnolliseen liittyvää voimakasta ahdistavuutta.

OHJE: Läpi ohjelman kulkeva tai muuten pitkään jatkuva intensiivinen uhka, joka ei aina välttämättä ratkea positiiviseen suuntaan. Psyykkisen hajoamisen uhalla viitataan mielen järkkymiseen, jota kuvataan intensiivisenä, katsojalle ahdistavana välittyvänä prosessina esimerkiksi erilaisten voimakkaiden harhojen tai vahvan todellisuuden tajun hämärtymisen kautta.

Itsemurhan ihannoinnilla viitataan esittämistapaan, joka esittää itsemurhan tai voimakkaan itse-tuhoisen käyttäytymisen palkitsevana tai varteenotettavana ongelmanratkaisukeinona, jättäen siihen liittyvän kärsimyksen tai vaihtoehtoiset toimintamallit kuvaamatta. Itsemurhan ihannoivan kuvaustavan haitallisuus vahvistuu, mikäli tekijä on lapsi tai nuori.

Yliluonnollisella tarkoitetaan selittämättömiä, arjesta olennaisesti poikkeavia tilanteita, hahmoja tai tapahtumia, joiden ahdistavuus rakentuu tässä voimakkaasta uhkaavuudesta ja siitä, että ne tulevat lähelle katsojan reaali maailmaa.

24. Runsaasti realistisia ja yksityiskohtaisia (makaabereja) kuvia silpoutuneista, pahoin vahingoittuneista tai mädäntyneistä ruumiista tai väkivallan uhreista.

OHJE: Makaaberi -termi viittaa ”luotaantyöntävään, shokeeraavaan ja epämiellyttävään”. Runsaalla kuvituksella tarkoitetaan sitä, että ohjelmassa on useita kohtauksia, joissa kuvataan yksityiskohtaisesti vahingoittuneita ruumiita. Tällä voidaan kuitenkin viitata myös saman ruumiin yksityiskohtaiseen kuvaamiseen toistuvasti tai useista eri kuvakulmista.

25. Aitoa, ihannoivasti esitettyä itseä tai muita vahingoittavaa käyttäytymistä.

OHJE: Tähän kuuluvat erilaiset tosi-tv-temput, joissa on vakavan fyysisen vahingoittumisen riski ja joita esitetään viihteenä. Ihannoivuutta ja viihteellisyyttä korostetaan tyypillisesti esimerkiksi toistojen, hidastusten ja selostuksen avulla. Haitallisuutta lisää temppuun kuuluva väkivaltaisuus. Samoin tempun helppo toteutettavuus voi vahvistaa vaikutusta haitallisen mallikäyttäytymisen näkökulmasta.

MELKO VOIMAKASTA AHDISTUSTA AIHEUTTAVAA SISÄLTÖÄ

26. Ihmisiin tai eläimiin kohdistuvaa lyhytkestoista tai ei-hallitsevaa väkivallan tai kuoleman uhkaa tai kaltoin kohtelun tai psyykkisen kärsimyksen kuvausta. Menetysten, esimerkiksi perheenjäsenten sairauden tai kuoleman, voimakkaan surun, sekavuustilan tai itsemurhan kuvauksia.

OHJE: Lyhytkestoinen tai ei-hallitseva väkivallan tai kuoleman uhka esitetään joko reaaliajassa lyhyen aikaa kestävänä tai määrällisesti vähäisenä kerronnan osana. Ikäraajassa 12 olennaista on myös ohjelman lopussa tuleva katartinen ”vapautus” tai toivon elementti (esimerkiksi keskeiset päähenkilöt selviytyvät uhasta hengissä).

Kaltoin kohtelulla viitataan erityisesti lasten tai eläinten (fysiseen tai henkiseen) pahoinpitelyyn tai laiminlyöntiin, joka on tässä kategoriassa kuvitukseltaan melko viitteellistä.

Psyykkinen kärsimys viittaa voimakkaaseen katsojalle ahdistavana välittyvään tunnetilaan, kuten esimerkiksi voimakkaaseen suruun läheisen menetyksestä tai voimakkaaseen pelkoon. Surun tai menetyksen teema tai niitä käsittelevä yksittäinen kohta ei välttämättä aina aiheuta 12-ikärajaa. Tunnetilan voimakas välittyminen katsojalle edellyttää yleensä myös jonkinlaisen samaistumissuhteen rakentumista kärsivään henkilöön.

Sekavuustilalla tarkoitetaan esimerkiksi päihteiden käytön seurausten kuvausta, päihde- ja huumehourailua, juoppohulluuskohtauksia tai muuta arvaamattomalta vaikuttavaa käyttäytymistä. Sekavuustila voi viitata myös mielenhäiriöön.

27. Ahdistusta aiheuttavia luonnonmullistusten, onnettomuuksien, katastrofien tai konfliktien ja niihin kytkeytyvän kuolemanuhan tai uhrien kuvauksia.

OHJE: Tässä kuvataan esimerkiksi laajoihin ihmismassoihin kohdistuvia vakavia onnettomuuksia, katastrofeja, terrorismia, sotia jne., kuitenkin niin, että tapahtumien väkivaltaisista seurauksista ei esitetä korostetusti (esimerkiksi yksittäisten ruhjoutuvien tai kuolevien uhrien kärsimyksen kautta).

28. Voimakkaita, äkillisiä ja yllättäviä ahdistusta, pelkoa tai kauhua herättäviä ääni- ja kuvatehosteita tai pitkäkestoista piinaavaa uhkaa. Yliluonnolliseen liittyvää melko voimakasta ahdistavuutta.

OHJE: Tässä tarkoitetaan äkillisiä ”säikäyttäviä kuvia tai ääniä”. Äänitehosteet ovat voimakkaita, kuten esimerkiksi Psyko-elokuvan viiltävä ääni, tai ihmisen pelkoreaktiota alleviivaavat tiheiden sydämenlyöntien tai kiivaan hengityksen äänet. Uhan tuntu luodaan vahvoilla viittauksilla. Myös melko voimakkaat yliluonnolliset elementit (arkikokemuksista poikkeavat, vaikeasti selitettävät) ilmiöt kuuluvat tähän luokkaan.

29. Yksittäisiä realistisia ja yksityiskohtaisia kuvauksia silpoutuneista, pahoin vahingoittuneista tai mädäntyneistä ruumiista tai väkivallan uhreista.

OHJE: Tällä viitataan esimerkiksi poliisisarjassa juonen kannalta olennaiseen kuvitukseen murhan uhrista, niin että ohjelman pääpaino on kuitenkin rikoksen tutkinnassa. Tässä huomioidaan myös lääketieteellisessä yhteydessä syntyneitä tai korjattavia vakavia vammoja, yksityiskohtaisia leikkauskuvauksia jne. Mikäli uhrin vammat ovat erittäin järkyttäviä, voidaan yksittäinenkin kuvaus kuitenkin luokitella ikärajaan 16 väkivaltakriteerin 5 perusteella, erityisesti trailereiden kohdalla.

30. Aitoa, itseä tai muita vahingoittavaa käyttäytymistä.

OHJE: Tähän kuuluvat erilaiset tosi-tv-temput, joissa ei ole mukana väkivaltaisiksi luettavia elementtejä. Temput eivät ole myöskään lähtökohtaisesti henkeä tai terveyttä vakavasti uhkaavia, mutta saattavat kuitenkin aiheuttaa erilaisia fyysisiä vammoja tai loukkaantumisia.

LIEVÄÄ AHDISTUSTA AIHEUTTAVAA SISÄLTÖÄ

31. Melko lieviä ja lyhytkestoisia kauhuelementtejä, pientä pelottavuutta tai jännittävyyttä tai väkivallan uhkaa.

OHJE: Lievät kauhuelementit esimerkiksi animaatiossa tai fantasiassa (hirviöhahmoja, muodonmuutoksia, synkähköä visuaalista kuvastoa, lyhytkestoisia takaa-ajoa tai kohtalaisia ääni- ja kuvatehosteita).

Tällä kriteerillä voidaan luokitella myös aikuisille suunnatuissa ohjelmissa esiintyviä lieviä ja lyhytkestoisia pelottavia tai jännittäviä elementtejä tai väkivallan uhkaa.

32. Lasten universaaleja pelkoja käsitteleviä kuvauksia tai tilanteita (esimerkiksi yksin jääminen, vanhemmista eroon joutuminen, pimeä, eksyminen tai läheisen menettäminen).

OHJE: Universaali pelko viittaa kaikissa kulttuureissa ilmeneviin lasten kehityksellisiin pelkoihin. Olenasta on, että lapsipäähenkilöt selviytyvät ahdistavista tilanteista aina positiivisella tavalla (omin neuvoin tai muiden tuella). Erotuksena kaikille sallittuihin ohjelmiin 7-vuotiaille sallituissa kuvaohjelmissa voidaan käsitellä esimerkiksi vanhemmista erilleen joutumista pitkäkestoisempaa teemana.

33. Dokumentaarista ihmisiin tai eläimiin kohdistuva lyhytkestoista uhkaa ilman tehosteita.

OHJE: Tässä viitataan esimerkiksi erilaisiin luontodokumentteihin ja niissä kuvattuihin eläimille olennaisiin lajikäyttämisen muotoihin, myös toisten eläinten saalistamiseen. Ihmisiin kohdistuvalla uhalla ei saa olla tuhoisia tai väkivaltaisia seurauksia.

HYVIN LIEVÄÄ AHDISTUSTA AIHEUTTAVAA SISÄLTÖÄ

34. Hyvin lieviä ja lyhytkestoisia pelottavia tai jännittäviä elementtejä, jotka ratkeavat hyvin nopeasti positiiviseen suuntaan.

OHJE: Hyvin nopealla ratkeamisella tarkoitetaan lievän jännitteen välitöntä ratkeamista "saman kohtauksen sisällä". Ääni- ja kuvatehosteet voivat olla vain hyvin lieviä, sävyltään selvästi lapsille suunnattuja.

IHANNOIVAA ERITTÄIN VAARALLISTEN HUUMEIDEN KÄYTTÖÄ

18

35. Hallitsevaa, erittäin runsasta ja ihannoivassa valossa yksityiskohtaisesti esitettyä erittäin vaarallisten huumeiden käyttöä.

OHJE: Erittäin vaarallisella huumausaineella tarkoitetaan huumausainetta, jonka käyttöön liittyy virheellisestä annostelusta johtuva hengenvaara, lyhytaikaisestakin käytöstä johtuva vakavan terveydellisen vaurion vaara tai voimakkaat vieroitusoireet. Erittäin vaarallisen huumausaineen määrittely perustuu rikoslakiin.

Erittäin vaarallisten, pääasiallisesti suonensisäisesti käytettävien, huumausaineiden yksityiskohtaisesti kuvattu käyttö näyttäytyy erittäin runsaana ja ihannoituna siten, että käytön negatiiviset seuraukset sivuutetaan kerronnassa ja positiivisia seurauksia ei kyseenalaisteta. Huumeiden yksityiskohtainen käyttö esitetään peittelemättömän selväpiirteisinä otoksina.

HUUMEIDEN KÄYTTÖÄ

16

36. Huumeiden realistista ja yksityiskohtaista ongelmakäyttöä tai yksittäisiä, yksityiskohtaisia ongelmattomia tai ihannoivia huumeiden käytön kuvauksia.

OHJE: Kovien huumeiden käyttö voi olla yksityiskohtaistakin, jos se selvästi aiheuttaa ohjelman henkilöille ongelmia, eikä siis ole ihannoitua.

Hallitsevasti ja korostetusti esitetty runsas mietojen huumeiden tai huumeiden tapaan käytettävien aineiden (esimerkiksi lääkkeet, liima) käyttö sijoitetaan myös tähän ikärajaluokkaan. Mietojen huumeiden toistuva kritiikitön käyttö, joka esitetään nuoren arkeen kuuluvana toimintana siten, että käyttäjähahmo näyttäytyy nuorelle katsojalle samastumiskohteena. Kuvaohjelmassa voi olla yksittäisiä ongelmattomana tai ihannoiden kuvattuja huumeiden käyttökohtauksia, jotka eivät ole hallitsevassa osassa.

HUUMEIDEN EI-HALLITSEVAA KÄYTTÖÄ TAI ALAIKÄISTEN ALKOHOLIN KÄYTTÖÄ

37. Huumeiden viitteellistä tai vähäistä käyttöä tai alaikäisten korostettua ja ihannoivaa tai ongelmatonta alkoholin käyttöä.

OHJE: Viitteellinen käyttö tarkoittaa sitä, että käyttöä ei kuvassa näydetä suoraan, mutta miellelyhtymä huumeidenkäyttöön on selkeä. Esimerkiksi ohjelmassa puhutaan viivan vetämisestä: henkilö kumartuu pöytää kohti, jolla on valkoista jauhetta, mutta nenään vetämisen yksityiskohdat jäävät näyttämättä.

Kuvaohjelmassa voi olla myös yksittäinen selväpiirteinen kovien huumeiden käyttökohtaus, jos se ei ole painoarvoltaan merkittävässä osassa tarinakokonaisuuteen nähden eikä käyttöä esitetä ihannoivaan sävyyn.

Vähäistä, yksiselitteisesti kannabiksen käytöksi tai lääkkeiden väärinkäytöksi tulkittavaa ei-ihannoivaa huumaavien aineiden käyttöä. Myös huumeiden tapaan käytettävien aineiden (esimerkiksi liuottimet, liima) vähäinen, ei-ihannoiva käyttö.

Alkoholin käyttö aiheuttaa ikärajan vain, jos se näyttäytyy lainvastaisena eli käyttäjä on selkeästi alle 18-vuotias ja käyttö on merkittävässä osassa, se esitetään ongelmattomana tai ihannoiden ja humaltuminen on tarkoitushakuista.